

OSKARŻYCIEL PUBLICZNY	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nosi togę z czerwonym żabotem ✓ jest przede wszystkim prokuratorem ✓ siedzi po prawej stronie sędziego ✓ może zadawać pytania świadkom, biegłym i innym uczestnikom postępowania ✓ odczytuje i popiera akt oskarżenia ✓ może prosić sąd o przeprowadzenie różnych dowodów ✓ może się odwołać od orzeczeń sądowych
BIEGŁY	<ul style="list-style-type: none"> ✓ siedzi na widowni ✓ przychodzi tylko na tę rozprawę, na której ma zeznawać ✓ udziela informacji wymagających specjalnej wiedzy ✓ opracowuje pisemną lub ustną opinię ✓ może zostać ukarany karą porządkową
ŚWIADEK	<ul style="list-style-type: none"> ✓ siedzi na widowni ✓ musi zeznawać zgodnie z prawdą i nie może odmówić (może odmówić, jeśli zeznaniami obciążałby siebie lub osobę bliską) ✓ przychodzi tylko na tę rozprawę, na której ma zeznawać ✓ swoją nieobecność musi usprawiedliwić ✓ może zostać ukarany karą porządkową
PROTOKOLANT	<ul style="list-style-type: none"> ✓ siedzi przy stole sędziowskim po lewej stronie ✓ zapisuje w protokole to, co mu sędzia podyktuje ✓ wywołuje rozprawę ✓ zazwyczaj jest pracownikiem sądowym ✓ przygotowuje salę do rozprawy
POZWANY	<ul style="list-style-type: none"> ✓ siedzi po lewej stronie sędziego ✓ został wskazany przez powoda, który czegoś od niego się domaga (np. zapłaty) ✓ może zatrudnić pełnomocnika albo działać samodzielnie ✓ może dostać pełnomocnika z urzędu (jeśli go nie stać) ✓ może zadawać pytania świadkom, biegłym i innym uczestnikom postępowania ✓ może prosić sąd o przeprowadzenie różnych dowodów ✓ może się odwołać od orzeczeń sądowych
PEŁNOMOCNIK OSKARŻYCIELA POŚIŁKOWEGO	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nosi togę z zielonym (adwokat) albo niebieskim (radca prawny) żabotem ✓ siedzi po prawej stronie sędziego ✓ może działać z wyboru lub z urzędu, czyli na koszt państwa (jeśli sąd tak zdecyduje) ✓ może zadawać pytania świadkom, biegłym i innym uczestnikom postępowania ✓ stara się o możliwie surowe ukaranie oskarżonego ✓ może prosić o przeprowadzenie różnych dowodów ✓ może się odwołać od orzeczeń sądowych
ŁAWNIK	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nosi togę z fioletowym żabotem ✓ siedzi za stołem sędziowskim ✓ wydaje wyroki ✓ może zadawać pytania świadkom, biegłym i innym uczestnikom postępowania ✓ uczestniczy tylko w określonych rodzajach spraw ✓ może przeprowadzać różne dowody ✓ nie musi mieć wykształcenia prawniczego
POKRZYWDZONY (który nie jest oskarżycielem pośliskowym)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ jest ofiarą przestępstwa ✓ siedzi na widowni ✓ może zgłosić, że chce być oskarżycielem pośliskowym ✓ musi zeznawać zgodnie z prawdą i nie może odmówić (może odmówić, jeśli zeznaniami obciążałby siebie lub osobę bliską)
OSKARŻONY	<ul style="list-style-type: none"> ✓ został oskarżony w akcie oskarżenia ✓ siedzi po lewej stronie sędziego ✓ może zatrudnić obrońcę albo bronić się sam ✓ może dostać obrońcę z urzędu (jeśli go nie stać na adwokata) ✓ może zadawać pytania świadkom, biegłym i innym uczestnikom postępowania ✓ może prosić sąd o przeprowadzenie różnych dowodów ✓ stara się o uniewinnienie lub łagodne ukaranie ✓ może odmówić składania wyjaśnień ✓ może się odwołać od orzeczeń sądowych

SĘDZIA	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nosi togę z fioletowym żabotem ✓ siedzi za stołem sędziowskim ✓ wydaje wyroki, postanowienia lub zarządzenia ✓ zadaje pytania świadkom, biegłym i innym uczestnikom postępowania ✓ dba o porządek na sali sądowej ✓ może przeprowadzać różne dowody
PEŁNOMOCNIK POZWANEGO	<ul style="list-style-type: none"> ✓ gdy jest profesjonalnym pełnomocnikiem nosi togę z zielonym (adwokat), niebieskim (radca prawny) lub szarym (radca Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa) żabotem ✓ siedzi po lewej stronie sędziego ✓ pomaga pozwanemu ✓ może działać z urzędu, czyli na koszt państwa (jeśli sąd tak zdecyduje) ✓ może zadawać pytania świadkom, biegłym i innym uczestnikom postępowania ✓ może prosić sąd o przeprowadzenie różnych dowodów ✓ może się odwołać od orzeczeń sądowych
OBROŃCA	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nosi togę z zielonym żabotem ✓ siedzi po lewej stronie sędziego ✓ musi być adwokatem ✓ stara się o uniewinnienie lub łagodne ukaranie oskarżonego ✓ może działać z wyboru lub z urzędu, czyli na koszt państwa (jeśli sąd tak zdecyduje) ✓ może zadawać pytania świadkom, biegłym i innym uczestnikom postępowania ✓ może prosić o przeprowadzenie różnych dowodów ✓ może się odwołać od orzeczeń sądowych
POWÓD	<ul style="list-style-type: none"> ✓ siedzi po prawej stronie sędziego ✓ może zadawać pytania świadkom, biegłym i innym uczestnikom postępowania ✓ domaga się czegoś od pozwanego (np. zapłaty) ✓ może zatrudnić pełnomocnika albo działać samodzielnie ✓ może dostać pełnomocnika z urzędu (jeśli go nie stać) ✓ może prosić sąd o przeprowadzenie różnych dowodów ✓ może się odwołać od orzeczeń sądowych
PEŁNOMOCNIK POWODA	<ul style="list-style-type: none"> ✓ gdy jest profesjonalnym pełnomocnikiem nosi togę z zielonym (adwokat), niebieskim (radca prawny) lub szarym (radca Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa) żabotem ✓ siedzi po prawej stronie sędziego ✓ pomaga powodowi ✓ może działać z urzędu, czyli na koszt państwa (jeśli sąd tak zdecyduje) ✓ może zadawać pytania świadkom, biegłym i innym uczestnikom postępowania ✓ może prosić sąd o przeprowadzenie różnych dowodów ✓ może się odwołać od orzeczeń sądowych

Kazus nr 1

Jan chce wnieść do sądu pozew o zapłatę przeciwko Tomkowi. Kwota, którą ma Tomek zapłacić Janowi wynosi 30 000 zł. Ile będzie wynosić opłata sądowa od pozwu?

Kazus nr 2

Tym razem Jan chce wnieść do sądu pozew o zapłatę przeciwko spółce Super Towar sp. z o.o. Jan dochodzi zwrotu 3 000 000 zł, które pożyczył spółce i ta mu ich nie zwróciła. Ile teraz będzie wynosić opłata sądowa od pozwu?

Kazus nr 3

Alicja chce rozwieść się z Grzegorzem i dlatego skierowana do sądu pozew o rozwód, żądając orzeczenia rozwodu z winy Grzegorza. Ile będzie wynosić opłata sądowa w tej sprawie?

Kazus nr 4

Piotr złożył pozew o zapłatę 5 000 zł w postępowaniu uproszczonym. Ile będzie wynosić opłata sądowa od takiego pozwu?

Kazus nr 5

Andrzej chce by sąd stwierdził, że nabył on przez zasiedzenie własność działki rolnej, którą użytkował przez ponad 30 lat, a która to działka była własnością Pawła, jego sąsiada. Jaką opłatę będzie musiał wnieść Andrzej składając w sądzie wniosek o zasiedzenie?

Kazus nr 6

Alicja chce uzyskać odpis wyroku rozwodowego w sprawie przeciwko Grzegorzowi. Wyrok ma 3 strony. Jaką opłatę będzie musiała uiścić Alicja by móc uzyskać odpis wyroku rozwodowego?

Kazus nr 7

Andrzej uzyskał postanowienie sądowe o tym, że nabył przez zasiedzenie własność działki rolnej, która należała do Pawła. Teraz chce wpisać się jako właściciel tej działki rolnej do księgi wieczystej tej nieruchomości? Jaką opłatę musi uiścić od takiego wniosku o wpis w księgę wieczystej?

Kazus nr 8

Gerwazy uważa, że nie jest ojcem Anieli, chce wystąpić z powództwem o zaprzeczenie ojcostwa? Jaką opłatę sądową będzie musiał uiścić od takiego pozwu?

Kazus nr 9

Gaweł jest sąsiadem Pawła, który obok niego. Pewnego dnia Gaweł zauważył, że płot dzielący ich nieruchomości został przesunięty na jego działkę o trzy metry do przodu. Poprosił Pawła by przesunął płot na poprzednie miejsce, lecz ten nie zareagował na jego prośbę. Gaweł chce wystąpić do sądu z żądaniem zaprzestania naruszania jego posiadania przez Pawła i przywrócenia stanu poprzedniego. Ile będzie wynosić opłata sądowa w tej sprawie?

Kazus nr 10

Borys uważa, że Super Express naruszył jego dobra osobiste, publikując bez jego zgody zdjęcia z jego imprezy urodzinowej. Borys chce wystąpić przeciwko wydawcy gazety z pozwem o naruszenie jego dóbr osobistych. Żąda zadośćuczynienia w kwocie 200 000 zł. Ile będzie wynosić opłata od takiego pozwu?

Kazus nr 11

Barbara uważa, że została niesłusznie zwolniona z pracy. Chce wystąpić do sądu z pozwem o przywrócenie jej do pracy. Jaką opłatę sądową będzie musiała uiścić od takiego pozwu?

Kazus nr 12

Agnieszka pożyczyła swojej sąsiadce Grażynie 2999 zł na zakup nowego komputera. Grażyna obiecała, że odda jej pieniądze w ciągu 3 miesięcy. Jednak po upływie tego terminu Grażyna nie oddała pieniędzy i poprosiła Agnieszkę o udzielenie jej kolejnych 3 miesięcy na spłatę. Agnieszka wyraziła zgodę, ale po upływie kolejnych 3 miesięcy straciła cierpliwość i chce pozwać Grażynę o zwrot pożyczonej jej kwoty. Ile będzie wynosić opłata od pozwu w tej sprawie?

Kazus nr 13

Teofil miał dwójkę dzieci Annę i Mariana. Jego żona już nie żyje. Pewnego dnia Teofil umarł, Anna i Marian chcą wystąpić do sądu z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku po ojcu. Ile będzie wynosić opłata od takiego wniosku?

Kazus nr 14

Anna i Marian uzyskali już postanowienie, że nabyli spadek po swoim ojcu. Teraz chcą go podzielić po równo. Wspólnie ustalili, że wchodzący w skład spadku samochód i jacht o łącznej wartości 650 000 zł zatrzyma Marian. Poza tym zgodnie ustalili, że oszczędności ojca w kwocie 500 000 zł zatrzyma Anna. Przygotowali już wniosek o podział majątku spadkowego. Nie wiedzą tylko jaką muszą wnieść opłatę od takiego wniosku. Ile będzie wynosić opłata od ich zgodnego wniosku o podział majątku spadkowego?

Kazus nr 15

Artur i Łukasz są sąsiadami. Chcą rozgraniczyć swoje nieruchomości, ale ciągle mają wątpliwości co do tego czy rzeczywiście granica ustalona przez nich jest prawidłowa. Artur uważa, że jego nieruchomość była większa i płot który postawił Łukasz jest już na jego działce, z kolei Łukasz uważa że płot stoi na granicy. Artur postanowił wyjaśnić sprawę w sądzie. Jaką opłatę sądową będzie musiała uiścić w sprawie o rozgraniczenie?

Wyciąg z ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 roku Nr 167, poz. 1398 z późn. zm.)

Art. 13.

1. Opłatę stosunkową pobiera się w sprawach o prawa majątkowe; wynosi ona 5 % wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia, jednak nie mniej niż 30 złotych i nie więcej niż 100 000 złotych.

Art. 21.

Końcówkę opłaty zaokrągla się w górę do pełnego złotego.

Art. 26.

1. Opłatę stałą w kwocie 600 złotych pobiera się od pozwu o:

- 1) rozwód;
- 2) separację;
- 3) ochronę dóbr osobistych;
- 4) ochronę niemajątkowych praw autorskich;

Art. 27.

Opłatę stałą w kwocie 200 złotych pobiera się od pozwu w sprawie o:

- 1) ustalenie istnienia lub nieistnienia małżeństwa;
- 2) unieważnienie małżeństwa;
- 3) rozwiązanie przysposobienia;
- 4) zaprzeczenie ojcostwa lub macierzyństwa;
- 5) unieważnienie uznania dziecka;
- 6) ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej;
- 7) naruszenie posiadania;
- 8) uchylenie uchwały organu spółdzielni;
- 8a) stwierdzenie nieważności uchwały organu spółdzielni;
- 8b) ustalenie istnienia lub nieistnienia uchwały organu spółdzielni;

Art. 28.

W sprawie podlegającej rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym pobiera się opłatę stałą od pozwu, przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu umowy, a od apelacji, przy wartości przedmiotu zaskarżenia:

- 1) do 2 000 złotych - 30 złotych;
- 2) ponad 2 000 złotych do 5 000 złotych - 100 złotych;
- 3) ponad 5 000 złotych do 7 500 złotych - 250 złotych;
- 4) ponad 7 500 złotych - 300 złotych.

Art. 35.

1. W sprawach z zakresu prawa pracy pobiera się opłatę podstawową w kwocie 30 złotych wyłącznie od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Jednakże w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa kwotę 50 000 złotych, pobiera się od wszystkich podlegających opłacie pism procesowych opłatę stosunkową.

Art. 39.

1. Opłatę stałą w kwocie 200 złotych pobiera się od wniosku o:

- 1) ustanowienie drogi koniecznej;
- 2) rozgraniczenie nieruchomości;
- 3) stwierdzenie nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie.

Art. 40.

Opłatę stałą w kwocie 2 000 złotych pobiera się od wniosku o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie.

Art. 42.

1. Opłatę stałą w kwocie 200 złotych pobiera się od wniosku o wpis w księdze wieczystej własności, użytkowania wieczystego lub ograniczonego prawa rzeczowego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

2. Jeżeli wniosek dotyczy wpisu udziału w prawie, pobiera się część opłaty stałej proporcjonalną do wysokości udziału, nie mniej jednak niż 100 złotych.

3. Od wniosku o wpis w księdze wieczystej własności, użytkowania wieczystego lub spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu na podstawie dziedziczenia, zapisu lub działu spadku albo zniesienia współwłasności pobiera się jedną opłatę stałą w wysokości 150 złotych niezależnie od liczby udziałów w tych prawach.

Art. 49.

1. Opłatę stałą w kwocie 50 złotych pobiera się od wniosku o:

- 1) stwierdzenie nabycia spadku;
- 2) zabezpieczenie spadku;
- 3) sporządzenie spisu inwentarza;
- 4) odebranie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku.

2. Jeżeli wnioski, o których mowa w ust. 1, są umieszczone w jednym piśmie lub we wniosku o dział spadku, opłatę pobiera się od każdego z nich odrębnie.

Art. 51.

1. Opłatę stałą w kwocie 500 złotych pobiera się od wniosku o dział spadku, a jeżeli zawiera on zgodny projekt działu spadku, pobiera się opłatę stałą w kwocie 300 złotych.

2. Opłatę stałą w kwocie 1 000 złotych pobiera się od wniosku o dział spadku połączony ze zniesieniem współwłasności, a jeżeli zawiera on zgodny projekt działu spadku i zniesienia współwłasności, pobiera się opłatę stałą w kwocie 600 złotych.

Art. 77.

1. Opłatę od wniosku o wydanie na podstawie akt:

- 1) poświadczonego odpisu, wypisu lub wyciągu,
- 2) odpisu orzeczenia ze stwierdzeniem prawomocności,
- 3) odpisu orzeczenia ze stwierdzeniem wykonalności,
- 4) zaświadczenia

- pobiera się w kwocie 6 złotych za każdą rozpoczętą stronicę wydanego dokumentu.

Wyciąg z ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 roku Nr 167, poz. 1398 z późn. zm.)

Art. 102.

1. Zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.
2. Do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powinno być dołączone oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów. Oświadczenie sporządza się według ustalonego wzoru. (...)
3. Sąd może odebrać od osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych przyrzeczenie o treści: „Świadomy znaczenia mych słów i odpowiedzialności przed prawem zapewniam, że złożone przeze mnie oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania jest prawdziwe i rzetelne”. (...)

Wyciąg z ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 roku Nr 43, poz. 296 z późn. zm.)

Art. 117

- § 1. Strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego.
- § 2. Osoba fizyczna, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. (...)
- § 4. Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy. Osoba fizyczna, która nie ma miejsca zamieszkania w siedzibie tego sądu, może złożyć wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego w sądzie rejonowym właściwym ze względu na miejsce swego zamieszkania, który niezwłocznie przesyła ten wniosek sądowi właściwemu.
- § 5. Sąd uwzględni wniosek, jeżeli udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny.

OŚWIADCZENIE O STANIE RODZINNYM, MAJĄTKU, DOCHODACH I ŹRÓDŁACH UTRZYMANIA

POUCZENIE

- 1) Druk należy wypełnić czytelnie, dokonując wpisów bez skreśleń i poprawek.
- 2) Jeżeli oświadczenie nie będzie zawierało wszystkich wymaganych danych, wnioskodawca zostanie zobowiązany do poprawienia lub uzupełnienia oświadczenia w terminie tygodniowym od dnia otrzymania wezwania. Po bezskutecznym upływie terminu przewodniczący zwraca wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych.
- 3) Jeżeli nie jest możliwe wpisanie wszystkich danych w druku, należy umieścić te dane na dodatkowej karcie.
- 4) Stronę, która uzyskała zwolnienie od kosztów sądowych na podstawie podania świadomie nieprawdziwych okoliczności, sąd skáže na grzywnę w wysokości do 1.000 złotych, niezależnie od jej obowiązku uiszczenia grzywny strona powinna uiścić wszystkie przepisane opłaty i pokryć obciążające ją wydatki. Osobę, która ponownie zgłosiła wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, świadomie podając nieprawdziwe okoliczności o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, sąd, odrzucając wniosek, skazuje na grzywnę w wysokości do 2.000 złotych (art. 111 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398, z późn. zm.)).

1. Sąd, do którego składane jest oświadczenie

(nazwa i siedziba sądu, ewentualnie również właściwy wydział)

Adres Sądu

Sygnatura sprawy

(wpisuje się, gdy oświadczenie składane jest po złożeniu pozwu lub wniosku)

2. Dane osoby składającej wniosek

Imię i nazwisko

3. Stan rodzinny

(należy wpisać dane osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym z wnioskodawcą: małżonka lub osoby pozostające we wspólnym pożyciu z wnioskodawcą, wstępnych, zstępnych i osób pozostających w stosunku przysposobienia lub pod opieką wnioskodawcy, powinowatych)

Imię i nazwisko	Data urodzenia	Rodzaj stosunku łączącego wskazaną osobę z wnioskodawcą

4. Majątek

(należy wpisać stan majątkowy wnioskodawcy, wskazując jednocześnie tytuł prawny (np. własność, użytkowanie wieczyste))

Nieruchomości

nieruchomość przeznaczona do stałego zamieszkiwania przez wnioskodawcę (nieruchomość zabudowana domem mieszkalnym lub mieszkanie, powierzchnia działki, domu, mieszkania w m²)

nieruchomość rolna (powierzchnia w hektarach)

inne nieruchomości (powierzchnia w hektarach lub w m²)

Pozostały majątek

oszczędności

(należy wpisać wartość nominalną i walutę)

papiery wartościowe		
inne przedmioty wartościowe (powyżej 10.000 zł)		
5. Dochody i źródła utrzymania wnioskodawcy i osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym (należy wpisać wszystkie dochody i źródła utrzymania)		
imię i nazwisko	z jakiego tytułu	dochód miesięczny netto
6. Inne dane, które wnioskodawca uważa za istotne (np. wysokość i rodzaj zobowiązań bądź wierzytelności, koszty ponoszone na utrzymanie mieszkania, koszty leczenia)		
7. Miejscowość i data		
8. Podpis wnioskodawcy		